

РЕЦЕНЗІЯ

професора, доктора педагогічних наук, професора

кафедри технологічної освіти УДУ імені Михайла Драгоманова

Лозовецької Валентини Терентіївни

на дисертацію Чайки Ростислава Михайловича

«Оптимізація психологічного процесу кар'єрного вибору ІТ спеціалістів»,

представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії

у галузі психології за спеціальністю 053 Психологія

У представленому на рецензію дисертаційному дослідженні Ростислава Михайловича Чайки зосереджено увагу на оптимізації психологічного процесу кар'єрного вибору ІТ-спеціалістів. Актуальність теми зумовлена стрімким розвитком технологій та необхідністю адаптації професійної орієнтації до сучасних умов ринку праці в ІТ-сфері.

Метою дисертації було теоретичне обґрунтування та емпіричне дослідження шляхів оптимізації психологічного процесу кар'єрного вибору серед ІТ-спеціалістів, а також розробка та впровадження навчальних програм для оптимізації складників кар'єрного вибору ІТ спеціалістів. Здійснений аспірантом науковий аналіз підкреслив, що процес кар'єрного вибору серед ІТ-спеціалістів становить собою складний і малодосліджений аспект сучасної професійної орієнтації. Автором було проведено детальний теоретико-методологічний огляд існуючих концепцій, спрямованих на вивчення цього процесу. Робота охоплює аналіз міжнародних досліджень, в яких розглядаються основні аспекти професійного самовизначення в ІТ-сфері, включаючи психологічні аспекти кар'єрного вибору та їх вплив на кар'єрні результати. Встановлено, що кар'єрний успіх в ІТ-галузі залежить від цілого ряду факторів, серед яких особлива увага приділяється внутрішній мотивації, самовизначенню та готовності до неперервного навчання. Чайка Р.М. обґрунтував

критерії та індикатори, які дозволяють оцінити ефективність процесу кар'єрного вибору серед ІТ-спеціалістів.

У ході емпіричної частини дослідження було виявлено, що значна частина ІТ-спеціалістів стикається з проблемами при кар'єрному виборі, що проявляється у невпевненості щодо майбутнього професійного шляху. Автором були ідентифіковані ключові психологічні фактори, які позитивний вплив на процес прийняття кар'єрних рішень серед ІТ-фахівців. У ході формувального експерименту, автором була випробувана онлайн програма, спрямована на оптимізацію процесу кар'єрного вибору, що включала заходи для підвищення їх професійної самооцінки, здатності до адаптації та управління кар'єрними очікуваннями. Ефективність цієї програми була об'єктивно оцінена за допомогою статистичного аналізу результатів, отриманих від учасників експериментальної та контрольної груп до і після реалізації експерименту, що демонструє значний прогрес у покращенні процесу кар'єрного вибору. У цілому результати дисертаційного дослідження викладені чітко і послідовно, що свідчить про досягнення поставленої мети та успішне розв'язання висунутих завдань. На основі аналізу дисертації можна дійти висновків, що виконана робота є завершеним, самостійним дослідженням, яке характеризується науковою новизною і має теоретичне та практичне значення, що полягає у розширенні й поглибленні наукових знань щодо змісту і структури поняття «процес кар'єрного вибору» та дослідженні його компонент, котрі впливають на кар'єрний успіх. Публікації автора (фахові статті та матеріали наукових конференцій), повністю відповідають тематиці дисертаційної роботи та розкривають її основний зміст.

Позитивно оцінюючи виконане дисертаційне дослідження, вважаємо за необхідне висловити деякі побажання. А саме:

- 1) на нашу думку, суттєвим доповненням до наукового доробку було б дослідити співвідношення демографічних чинників та об'єктивного і суб'єктивного кар'єрного успіху;
- 2) переконані, що дисертаційне дослідження тільки виграло б, якщо його автор дослідив кореляцію суб'єктивного та об'єктивного кар'єрного успіху серед різних спеціалізацій в ІТ;
- 3) дисертаційна робота не позбавлена стилістичних огріхів та граматичних помилок.

Висловлені зауваження і пропозиції мають переважно технічний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку виконаного дослідження. Зміст дисертаційної роботи викладено в анотації, яка відповідає основним положенням дисертації.

Вважаємо, що дисертаційне дослідження Чайки Ростислава Михайловича «Психологічні умови оптимізації процесу кар'єрного вибору ІТ спеціалістів» відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року і може бути рекомендоване до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 053 Психологія.

Рецензент:

**професор, доктор педагогічних наук,
професор кафедри технологічної освіти
факультету технологій та дизайну
УДУ імені Михайла Драгоманова**

В.Т.Лозовецька

